

SBĚRATELSKÉ+NOVINY

BYT SBĚRATELE NA DESIGNBLOKU 2014, společná prezentace několika obchodníků se starožitnostmi a uměním pod záštitou art+antiques, foto Oto Palán, Arthouse Hejtmánek

ASOCIACE STAROŽITNÍKŮ SLAVÍ 25. VÝROČÍ SVÉHO ZALOŽENÍ

Počátky českého trhu s uměním

Asociace starožitníků letos slaví čtvrtstoletí své existence, novodobá historie českého trhu s uměním se však začala psát ještě před listopadem 1989. I když ne všechno funguje ideálně, o tom, že český trh s uměním od té doby – i díky práci Asociace – ušel velký kus cesty, nemůže být sporu.

První aukce uměleckých děl a starožitností se uskutečnila 22. října 1989 na pražském Žofíně pod hlavičkou obchodního družstva Antikva Nova Praga, které formálně zaštil Městský národní výbor ve středočeské obci Hradištko pod Medníkem. Znamenalo to první soukromou konkurenci jediné legální socialistické firmě Klenoty, oborovému podniku Starožitnosti, a estébáckému Dřevozpracujícímu podniku, který paradoxně též obchodoval se starožitnostmi a provozoval obchod v Mostecké ulici v Praze.

Pád režimu a otevření hranic rychle vedly ke vzniku desítek, ne-li stovek soukromých obchodů se starožitnostmi. Myšlenka profesního sdružení se začala rodit již v průběhu roku 1990 a postupně vykrystalizovala v ideu organizace, která by sdružila nejen obchodníky, ale také restaurátory, sběratele a další zájemce o starožitnosti. Po ročních přípravných pracích byla Asociace starožitníků ČSFR ustavena 23. září 1991. Jejím prvním prezidentem byl zvolen restaurátor Richard Šubrt, duchovní otec celého projektu.

Hned v následujícím roce byl odstartován projekt Rudolfské akademie. „Hlavním důvodem snahy o založení školy byl fakt, že mnoho sběratelů a odborníků nemělo v důsledku socialistické diskriminace dostatečné formální vzdělání v oboru, aby si mohli otevřít vlastní obchod,“ vysvětluje současný prezident Asociace a jeden z jejích spoluzakladatelů Jan Neumann.

Během prvních pár let po revoluci se toho odehrálo mnohem víc. Asociace začala pravidelně pořádat prodejní veletrhy, svá zastoupení v Praze otevřely světové aukční domy Dorotheum a Sotheby's a vedle klasických kamenných obchodů začaly vznikat první aukční síně. „V novinách jsme v roce 1994 zavedli jednou týdně rubriku, později celostranu trhu s uměním. V zahraničním tisku jsem objevila žebříčky Top Ten a zavedla je tady, poprvé za rok 1995. Nejdražším obrazem roku bylo tenkrát *Kuchyňské zátěší* Emila Filly (1923), vydražené v síni Nusselská 19 za 1,1 milionu korun,“ vzpomíná redaktorka Hospodářských novin Naďa Klevisová.

V létě 1996 byla Asociace starožitníků přijata do světového sdružení C.I.N.O.A., a to jako první organizace z někdejšího sovětského bloku. V duchu tradice pak Praha hned v následujícím roce hostila výroční setkání celého sdružení. Znovu se pak Asociace hostitelské role ujala v roce 2010. „Je to společenská záležitost, ale zároveň je to pro nás velice důležité i z hlediska budování vazeb a získávání informací. C.I.N.O.A. má pracovní skupinu, která se schází každý měsíc a snaží se průběžně mapovat trh na celém světě, aby se především velcí obchodníci mohli připravit na to, co bude. Nasloucháme, protože jak je vidno, všechny ty věci se k nám časem také dostanou,“ vysvětluje viceprezidentka Asociace Simona Šustková.

Grunderské roky skončily na přelomu milénia. Po útoci z 11. září došlo k poklesu turismu, který ještě umocnily povodně v létě 2002. „Obchod skokovitě klesl a od té doby už trh se starožitnostmi u nás a myslím, že ani v Evropě a v Americe, nikdy nenaskočil na vlnu, na které jel v 90. letech. Naopak trh s obrazy či sochami některých českých umělců dosahuje pozoruhodných výsledků právě v poslední dekádě a konečně se začíná trochu prosazovat i v Evropě,“ přemítá Šustková. Vstup České republiky do Evropské unie toho podle ní mnoho nezměnil, jakkoliv bezcelní styk v rámci unie je pro obchodníky nepochybně přínosný.

Zásadní práci Asociace odvádí při konzultování a připomínkování legislativy. Důležitým úspěchem byla například dohoda s ministerstvem financí o zařazení starožitností pod „zvláštní režim“, kde se platí DPH pouze z provize, či výjimka pro starožitné předměty v puncovním zákoně (vydává se pro ně osvědčení místo puncování novými puncy). „Je potěšující, že Asociace je vnímána jako seriózní partner i oponent při tvorbě zákonů z oboru. Odborní pracovníci státních institucí po počátečním váhání zjistili, že jsme dobrými spolupracovníky a konzultanty, na které se dnes obrací nejen ministerstvo kultury, ale i muzea a galerie včetně Národní galerie,“ konstatuje Jan Neumann. Jan Skřivánek

Listopadový Art+Antiques

PRAHA Obálka a úvodní článek listopadového čísla zvou k návštěvě výstavy *V Novém světě: Podmínky modernity 1917–27* v Galerii výtvarného umění v Ostravě. V obsáhlém rozhovoru je představena kurátorka Edith Jeřábková a hlavní tematický článek se věnuje novostavbě komunitního centra na sídlišti Máj v Českých Budějovicích. www.artcasopis.cz

Egon Schiele v kině

PRAHA Do českých kin v listopadu přišel nový životopisný film o Egonu Schiele. Snímek rakouského režiséra Dietera Bernera mapuje uměleckou kariéru mimořádně talentovaného malíře, který zemřel v pouhých osmaadvaceti letech, a jeho vztah k ženám. www.cinemart.cz

Sedm dní ve světě umění

ZLÍN Nakladatelství Kniha Zlín vydalo další populárně naučnou knihu o zákulisí světa umění. Sarah Thorntonová v knize *Sedm dní ve světě umění* ve formě reportážních črt seznamuje s fungováním aukcí Christie's, veletrhem Art Basel či bienálem v Benátkách. www.knihazlin.cz

Nejbližší aukce

PRAHA Přelom listopadu a prosince je tradičně jedním z vrcholů aukční sezony. Na poslední listopadový víkend 26. a 27. 11. si své aukce naplánovaly aukční síně Adolf Loos Apartment and Gallery, Etcetera, Galerie Kodl a Vltavín. Ve středu 30. 11. bude následovat aukce společnosti 1. Art Consulting, o den později Arthouse Hejtmánek. V sobotu 3. 12. se sběratelé mohou těšit ještě na aukci společnosti Dorotheum. www.artplus.cz

České umění ve světě

LONDÝN Součástí aukce *Umění 20. století – Jiná perspektiva*, kterou na konec listopadu chystá společnost Sotheby's, budou i díla Emila Filly, Františka Foltýna, Mikuláše Medka, Karla Vaci, Bohdana Laciny, Bohumíra Matala, Pravoslava Kotíka, Václava Špály a Vladimíra Sychry. www.sothebys.com

Pamětní medaile Asociace

PRAHA Asociace starožitníků u příležitosti 25. výročí svého založení připravila limitovanou edici stříbrných a měděných medailí podle návrhu akademického sochaře Vladimíra Oppla. Medaile nese na přední straně tvář Rudolfa II., na reversu pak výčet hlavních aktivit Asociace. Stříbrné medaile jsou ke koupi za 1800 Kč, měděné za 500 Kč. www.asociace.com

38. ANTIQUE, 24.–27. 11. 2016

EDITORIAL

První čtvrtstoletí

Asociace starožitníků letos v září oslavila 25 let svého trvání. Měl jsem to štěstí, že jsem stál u samého jejího počátku jako člen přípravného výboru, což byla skupina deseti nadšenců, kteří ve volném čase a po večerech v bouřlivém roce 1990 vznik Asociace připravovali.

Vždy nám bylo jasné, že chceme víc než cechovní organizaci obchodníků. Snažili jsme se propojit nejen obchodníky, sběratele a restaurátory, ale i případné začínající zájemce o tento krásný obor.

Podařilo se nám založit dvouleté postgraduální studium, jehož absolventi mohou získat koncesi pro živnost starožitník. Jako jediní v Evropě vychováváme i mladé zájemce o obor starožitník ve čtyřleté škole s maturitou. Jsem velmi rád, když dnes setkávám někdejší absolventy naší školy na významných postech v aukčních domech a kamenných obchodech.

Po bouřlivém jednání byla v roce 1996 v rakouském Salcburku naše Asociace navzdory nedůvěře některých členů přijata jako první z postkomunistických států za řádného člana Mezinárodní konfederace obchodníků s uměleckými díly C.I.N.O.A. Tradiční povinností nově přijaté organizace je uspořádat v dalším roce celosvětový kongres C.I.N.O.A. Přiznám se, že nás tato povinnost dlouho budila ze spaní, ale kongres se povedl na výbornou. Zahraniční hosté odjízďeli z Prahy nadšeni.

Pěťadvacetileté systematické úsilí asociace dopomohlo ke zkultivování tuzemského trhu s uměním a starožitnostmi. Vstup do mezinárodní konfederace obchodníků C.I.N.O.A. významně pozvedl prestiž naší asociace i celého tuzemského starožitnického oboru.

Je potěšující, že asociace je vnímána jako seriózní partner i oponent při tvorbě zákonů z oboru. Odborní pracovníci státních institucí po počátečním váhání zjistili, že jsme dobrými spolupracovníky a konzultanty, na které se dnes obrací nejen ministerstvo kultury, ale i muzea a galerie včetně Národní galerie.

Mohu vás ujistit, že se naše organizace dožívá tohoto výročí v plné síle. Jedním z důkazů je již třicátý osmý veletrh Antique, který právě otevíráme. ■

Jan Neumann
Prezident Asociace starožitníků

38. EDICE VELETRHU STAROŽITNOSTÍ ANTIQUE

Obchod i kulturní dialog

ANTIQUE, MÍSTO NEJEN PRO OBCHOD, z minulých edic veletrhu, foto: Jan Rasch

Veletrhy jsou jedním z určujících fenoménů současného trhu s uměním. Po vlně galerijních veletrhů specializujících se na současné umění přibývá ve světě pokusů rozšířit veletržní nabídku o staré mistry a starožitnosti. Celosvětově totiž platí, že starší umění je ve srovnání s díly moderních a současných umělců podhodnocené.

VELETRH
STAROŽITNOSTÍ
ANTIQUÉ

MÍSTO
Novoměstská radnice,
Karlovo nám. 1, Praha 2

TERMÍN
24.–27. 11. 2016
OTEVŘENO
od 10:00 do 19:00,
v neděli jen do 17:00

VSTUPNÉ
100/80 Kč

WEB
www.asociace.com

Veletrh starožitností Antique pořádá Asociace starožitníků pravidelně od podzimu 1993. Redaktorka Hospodářských novin Nada Klevisová na první veletrh v Domě U Hybernů před časem v Ročence ART+ vzpomínala jako na zásadní událost pro formování domácího trhu s uměním i jeho reflexi v médiích: „Tisková agentura tehdy vydala zprávu, že se na veletrhu nabízí k prodeji kulturní památka, cenný barokní oltář. Představa, že se „kšeftuje“ s něčím takovým, byla tenkrát jednoznačně pocitována jako skandální, a tudíž zvedla novináře ze židlí. Šéfredaktor Hospodářských novin mi přikázal, ať tam běžím a drzého prodejce pořádně ‚zmáčknu‘. (...) Prodejce, Jan Neumann z firmy Antikva Nova Praga, mluvil o tom, že je normální, když sbírky zanikají a jiné vznikají, když ‚zboží‘ cirkuluje. Že i památky se mohou prodávat, pokud je noví majitelé nelegálně nevyvezou. Nepřesvědčil, ale zasel pochybnost, jestli bychom se trhu s uměním neměli začít věnovat.“

Veletrh se dnes koná pravidelně v jarním a podzimním termínu. Za třiačtyřicet let své existence vystřídal řadu adres. Po Domě U Hybernů se další edice konaly v Obecním domě, v Jízdně Pražského hradu, v Uměleckoprůmyslovém muzeu a nejdéle v Mánesu. Od roku 2010 je místem konání Novoměstská radnice, která pojme na šest desítek vystavovatelů. Veletrhu se účastní obchodníci z celé republiky. Na aktuálním veletrhu se vedle pražských obchodů představí i starožitníci z Brna, Prostějova, Olomouce, Ostravy, Kladně, Plzně, Karlových Varů či Hořic v Podkrkonoší. Návštěvnost čtyřdenního veletrhu se pohybuje kolem osmi tisíc lidí.

A objem uskutečněných obchodů? „Přesné statistiky nemáme, ale víme, kolik přišlo obchodníků, vidíme, co mají v expozicích a co všechno zmizelo. Všichni obchodníci dohromady na veletrhu udělají obrát kolem třiceti milionů,“ odpovídá prezident Asociace starožitníků Jan Neumann. „Aukce sice vykazují vyšší obraty, ale tam jde o obrazy. Ve starožitnostech takto vysokých čísel nedosahuje nikdo. Ceny užitého umění jsou celosvětově nižší, a proto v absolutním objemu představuje menší část trhu s uměním. Na druhou stranu, za cenu jednoho obrazu pořídíte hodnotnou sbírku secesního skla nebo kolekci míšeňského porcelánu,“ dodává Neumann.

Ekonomka Clare McAndrew, která každoročně připravuje tzv. TEFAF Report, autoritativní ročenku o celosvětovém trhu s uměním, uvádí, že ve světě se každoročně uskuteční na 180 významnějších veletrhů, na kterých kupující utratí více než 9 miliard eur, což je skoro třikrát víc, než je podle ní celosvětový objem online prodeje. Skutečný dopad veletrhů je podle Clare McAndrew ještě větší, neboť řada prodeje bývá finalizována až dodatečně. „Kromě ekonomického významu pro obchodování s uměním a starožitnostmi jsou veletrhy současně platformou pro rozvoj budoucích prodeje, místem kulturního a odborného dialogu mezi obchodníky, sběrateli a návštěvníky,“ zdůrazňuje Jan Neumann. Atraktivita veletrhů spočívá nejen v tom, že návštěvník má možnost seznámit se na jediném místě s nabídkou desítek či dokonce stovek obchodníků, ale také v tom, že jednotliví vystavovatelé si dávají záležet, aby se prezentovali tím nejlepším zbožím. A to platí nejen pro ty velké přehlídky, jako je maastrichtský TEFAF, ale i pro pražský Antique. ■ **Jan Skřivánek**

INZERCE

Galerie Kodl, s. r. o. / Národní 7, 110 00 Praha 1 / otevřeno: 10–18 h / telefon: 251 512 728 / mobil: 602 327 669 / galerie@galeriekodl.cz / www.galeriekodl.cz

KODL
G A L E R I E

DOVOLUJEME SI VÁS POZVAT NA AUKČNÍ VÝSTAVU, KTERÁ SE BUDE KONAT V NAŠÍ GALERII
NA NÁRODNÍ TRŽDĚ OD 1. DO 26. LISTOPADU 2016. TRADIČNÍ PODZIMNÍ AUKČNÍ DEN SE USKUTEČNÍ
V NEDĚLI 27. LISTOPADU OD 12 HODIN NA PRAŽSKÉM ŽOFÍNĚ. TĚŠÍME SE NA VAŠI NÁVŠTĚVU.

Václav Tikal: Skály hostí
dat. 1946, olej na plátně, sign. LD
90 × 70 cm, rám
vyvolávací cena: 2 800 000 Kč
odhadní cena: 4–5 000 000 Kč

Max Švabinský: Splnutí duší
dat. 1896, olej na plátně, 80 × 60 cm
vyvolávací cena: 3 000 000 Kč
odhadní cena: 5–7 000 000 Kč

Josef Šíma: Ateliér
dat. 1934, olej na plátně, sign. PD
99 × 144 cm, rám, na slepém rámu
štítek z výstavy Umělecké besedy
vyvolávací cena: 13 000 000 Kč
odhadní cena: 17–26 000 000 Kč

ROZHOVOR SE SIMONOU ŠUSTKOVOU

Počtem prodejeů trumfneme aukce

Simona Šustková se starožitnostmi a trhem s uměním zabývá z pozice obchodníka i jako viceprezidentka Asociace starožitníků. „Po revoluci začínalo u nás působit mnoho organizací, které v tom prvním nadšení vznikly a zazářily, ale po deseti, patnácti letech pohasly. Jsem vděčná lidem z Asociace, že naše organizace neuvadá, ale naopak vzkvétá,“ říká hrdě.

Kolik má dnes Asociace starožitníků členů a kolik z nich má kamenný obchod?

Členů máme asi dvě stě a z toho je asi sedmdesát obchodníků či obchodů. Členové tak přirozeně přibývají a ubývají, jak začínají studovat na naší Rudolfské akademii nebo otevírají či zavírají obchody. Protože máme institut členství právnické osoby, tedy celého obchodu se starožitnostmi, hlásí se k členství i zaměstnanci těchto obchodů.

Když máte možnost hovořit s členy C.I.N.O.A. z jiných zemí, nakolik jsou jejich zkušenosti podobné a nakolik je situace na českém trhu specifická?

Každá země i její národní trh mají svá specifika. Záleží na historickém vývoji, na rozvoji umění v dané zemi, na tom, co se kde vyrábělo a jaké umělecké obory vzkvétaly a v jakém období rozkvět nastal. Je rozdílná legislativa, co si každý stát chrání a jakým způsobem. Obecně lze říci, že v evropských zemích, které neprošly devastací, válečným drancováním, komunistickou nenávistí k luxusu a buržoazním přežitkům, je zakotvenost obchodu s uměním větší. Lidé mají lepší přehled, co má jakou cenu, a starožitnosti si váží. A váží si i lidé, kteří se starožitnostmi obchodují a rozumějí jim. Na druhou stranu například Rusové, kteří tím vším, co jsem jmenovala, prošli, si starožitností nesmírně cení, milují především staré umění, které tam zůstalo převážně v muzeích, a dokážou se rozněžit nad barokní postelí či romantickým obrázkem, kterých si našinci ani nevšimnou.

Jak se za poslední čtvrtstoletí proměnily sběratelské trendy?

Nejsem velký pamětník předlistopadového trhu se starožitnostmi, ale pamatuji se, že například hodiny byly prodávány za velmi vysoké ceny, které klesly jednak díky opadajícímu zájmu o ně, a jednak díky dovozu ze zahraničí. Trh se nasýtil a ceny šly dolů. V rámci Evropy docházelo v posledních letech ke stagnaci cen slavného českého secesního skla, ale k poklesu nedošlo. Sběratelé i obchodníci ceny drželi a dnes už je zase patrný růst. V posledních několika letech se výrazně zvyšují ceny některých zlatých mincí, ale nesouvisí to s růstem ceny zlata, ale se sběratelským zájmem. Za pětadvacet let byla secese vytlačena art decem, které je stále žádané a módní. Barokní a biedermeierovský nábytek se prodává těžko, zatímco trubkový sériově vyráběný

Mnoho obchodníků vyjždí nakupovat starožitnosti do celé Evropy, což pokládám za znak bohatství naší české společnosti.

CV

Simona Šustková je viceprezidentkou Asociace starožitníků a spolumatelkou pražského starožitnictví Alma Antique. Devět let zastávala post prezidentky Asociace. Jako jeden z mála tuzemských obchodníků se zaměřuje i na historické textilie. „Například luxusní ruční starožitné krajky se u nás prodávají za zlomek ceny, za kterou se dají prodat v Itálii či Francii, ale je jich tu tak málo, že je vzácností na něco zajímavého padnout. Prostě se tu nevyskytovaly a společnost si neuvědomila jejich cenu,“ říká o tomto segmentu trhu. Asociace starožitníků je členem Mezinárodní konfederace obchodníků s uměleckými díly C.I.N.O.A., která sdružuje tři desítky asociací z Evropy, Spojených států a Austrálie. www.asociace.com

SIMONA ŠUSTKOVÁ VE SVÉM OBCHODĚ, foto: Jan Rasch

nábytek moravských UP závodů se stal žádaným artiklem, protože se najednou zalíbil mnoha lidem. Tím chci říct, že starožitnosti podléhají změnám nálady ve společnosti i módě, protože se jedná o obchod s uměním, kde hrají role emoce a pocity.

Nakolik je obchod s uměním a starožitnostmi globalizovaný – jak co se týče zahraničních kupců u nás, tak pokud jde o dovoz zboží?

Mnoho obchodníků vyjždí nakupovat starožitnosti do celé Evropy, což pokládám za znak bohatství naší české společnosti, a obohacují tím náš vnitřní trh. V Čechách zase lidé z ciziny nakupují věci, které buď u nich scházejí, nebo jsou dražší, ale většinou si kupují drobnosti pro radost, tak jak to má být. Pro mne je důležité, že obchod v rámci Evropy funguje a že lidé o starožitnosti mají zájem. A to neříkám jako obchodník, ale jako člověk, který je přesvědčený o důležitosti historie pro současnost a o důležitosti umění pro estetický a duševní vývoj lidí.

V zahraničí jsou vztahy mezi kamennými obchody a aukčními síněmi poměrně antagonistické. U nás to tak není a zdá se, že čeští kupci aukce preferují, čím si to vysvětlujete?

Obchod zejména s dražšími uměleckými předměty je o důvěře. U nás lidé věří kromě osobní zkušenosti razítkům a tomu, když mají něco černé na bílém. Tomu dobře vyhovují aukční katalog a znalecké posudky. Lidé si taky rádi hrají, mají pocit, že něco velmi výhodně nakoupí, protože vyvolávací ceny jsou nižší, než za jaké by nakoupili v obchodě, a pak už se nechají strhnout hrou a přihazují. Prodávající zase mají pocit, že aukce jim zvedne cenu, a raději

unikáty, pokud nějaké mají, svěří aukčnímu domu. To vše je živeno i médií, která zajímají jen rekordy, zajímavosti, a navíc mají z aukcí k dispozici transparentní údaje. O prodeji starožitnosti v kamenných obchodech je dost složité psát něco čtenářsky zajímavého a vůbec se něco dozvědět. I proto se Asociace starožitníků velmi snaží prostřednictvím našich veletrhů Antique přivést lidi do kamenných obchodů a přesvědčit je o tom, že v obchodech se dá dobře nakoupit. V absolutních číslech u nás i ve světě vítězí aukce, protože sčítáme-li vysoké ceny několika obrazů, vždy předběhnou stovky prodaných levnějších starožitností. Pokud bychom se zabývali počtem prodaných položek, bilance by byla opačná.

Kdybyste měla moc mávnutím kouzelného proutku něco na trhu s uměním změnit, co by to bylo?

Jsou věci, které mě štvou a komplikují mi život, ale to je asi normální, člověk se musí přizpůsobit pravidlům. Taky mě mrzí občasná nedůvěra, se kterou někteří lidé přicházejí prodávat své starožitnosti. Víím, že za ni nemůžou, dokonce ji i chápu, ale stejně mě mrzí. Co mi však vadí, je, když se lidé, asi ve snaze urvat si nějakého zákazníka nebo segment trhu, vyjadřují s opovržením, hanlivě či pejorativně ke svým kolegům nebo jejich zboží. Když roznášejí pochybnosti a klepy. Možná si to neuvědomují, ale každému se to může vrátit a škodí to celému trhu. Káží to práci i mně, když se léta snažím ukazovat lidem starožitnosti a obchod s nimi v dobrém světle. Na začátku bývá podle mne závist a žárlivost a nemluvíím teď o zdravé rivalitě, která je hybnou silou vývoje. Takže mávám kouzelným proutkem, aby žárlivost a závist ze světa zmizely co nejdřív. ■ Jan Skřivánek

INZERCE

Rudolfská akademie Asociace starožitníků, z. s.

Profilové předměty:

- ✓ Dějiny umění
- ✓ Užité umění
- ✓ Základy znalectví
- ✓ Památková péče
- ✓ Sběratelství
- ✓ Odborné exkurze v Praze i mimo Prahu

Veškeré informace včetně přihlášky na webových stránkách www.asociace.com nebo na tel.: 222 322 580

Dvouleté rekvalifikační studium pro obor starožitník, vhodné též pro sběratele a milovníky umění. (Akreditace od MŠMT)

Dvouleté rekvalifikační studium pro obor starožitník, vhodné též pro sběratele a milovníky umění

- Přednášky probíhají od září do června v příjemných prostorách v centru Prahy (Václavské náměstí)
- K získání osvědčení je potřeba složit závěrečné zkoušky

ANKETA MEZI ČLENY ASOCIACE STAROŽITNÍKŮ

Pohledem starožitníků

(1) V čem je podle vás hlavní přínos Asociace starožitníků a veletrhů Antique?

(2) Jak vnímáte proměny českého trhu s uměním za dobu vašeho působení?

(3) Nakolik je český trh lokální a nakolik provázaný se zahraničím?

Ilja Boublerle, Victoria Antiques

- 1) Hlavní přínos Asociace starožitníků je ve sdružování firem a jednotlivců se společnými zájmy o starožitnosti a historii. Vstěpuje i dnešní generaci lásku a úctu k tvorbě našich předků.
- 2) Trh se starožitnostmi v Čechách a na Moravě prošel od sametové revoluce velkými změnami. Z počátku, se vznikem velkého počtu prodejen starožitností, stoupl zájem o užité umění a rozvíjel se trh s obrazy. Zahraniční zájemci využívali sílu své měny a skupovali téměř vše, co se na trhu objevilo. Záhy však vlivem dostupné zahraniční odborné literatury, narůstající zkušenosti a zvyšování odbornosti českých prodejců vzniká prostředí, kde i čeští zákazníci začínají vytvářet velmi kvalitní sběratelské kolekce. Zároveň vznikají aukční domy a pozornost se začíná věnovat kvalitě. Postupně i české umění dosahuje světových cen, a přesto zájem stále stoupá. Populární biedermeier, poté secese a art-deco, následované funkcionalismem a bruselem – to jsou vlny, které sice ovlivňují trh, ale vždy se vrátí ke klasickým kvalitním starožitnostem. Ty jsou především souhrnem perfektního zpracování materiálu a umu našich předků.
- 3) Český trh je samozřejmě v dnešní době navázán na celosvětový. Podíl je ovšem velmi malý. Trend posledních let je vidět na zvýšení dovozu starožitností, především z evropských zemí. Zvýšil se zájem o asijskou a čínskou starožitnost, numismatika je velmi populární. České sklo a porcelán spíše stagnují. Zákazníci z celého světa mohou prostřednictvím aukcí starožitnosti a umění nakupovat a prodávat přes internetové portály, což se bohužel projevuje menším zájmem o návštěvy kamenných prodejen.

Michal Jankovský, Starožitnosti Michal Jankovský

- 1) Asociace by v rámci své obecně konsolidační funkce měla především zastupovat zájmy svých členů. Měla by působit jak v každodenní „stavovské“ agendě, tak při řešení různých legislativních otázek v širším právním prostředí, respektive před státními institucemi, a stejně tak by měla i dbát na dobrý obraz „cechu“ před veřejností a o propagaci oboru, který rozhodně není v centru zájmu většinové společnosti. Záslužnou aktivitou, která mimo obchodní vyznění přispívá i ke kulturnímu životu hlavního města, je veletrh starožitností Antique, který je mimo své komerční poslání společensko-kulturním zážitkem pro veřejnost a poskytuje majitelům obchodů a galerií se starožitnostmi příležitost dát o sobě vědět mimo rámec každodenní působnosti.

- 2) Český trh se starožitným užitým a výtvarným uměním, stejně jako vše kolem nás, podléhá vývojovým posunům a proměnám. Podstatnou roli hraje jak ekonomická situace a „nálady“ ve společnosti, tak nasycení trhu určitými komoditami a vznik nových sběratelských trendů, jejichž nástup je často nepředvídatelný. Jsme součástí společenství ekonomicky rozvinutých zemí a relativně volného trhu, takže také u nás mají pozvolný dopad evropské i světové události. Nicméně ochota a snaha pružně se orientovat v nákupu některých „strategických a konvertibilních komodit“ (například zlato a diamanty zpracované ve starožitném šperku) není v našich českých poměrech na trhu se starožitným uměním příliš viditelná... Klientela je různorodá, v posledních letech se mezi zákazníky stále častěji objevují kupci z Asie, především čínští sběratelé a investoři do starého umění, ubýlo vyspělých zákazníků z Německa, kteří jsou zřejmě uspokojováni pestrou nabídkou na svém vlastním trhu. Struktura zákazníků je závislá na jednotlivých obchodech a galeriích a na jejich obchodním pojetí. Při prodeji výtvarného umění mají stále dominantní postavení aukční síně. Pro všechny způsoby prodeje jsou důležití stálí zákazníci, mezi zákazníky ovšem citelně chybí mladá generace, což může být jak odrazem ekonomických a majetkových poměrů, tak neschopností společnosti zdůrazňovat žebříček opravdových a ověřených hodnot.
- 3) Poměrný nedostatek kvalitních starožitností vede obchodníky, a to po celém světě, nejen u nás, stále častěji k cestování a shánění věcí v zahraničí. Český starožitník se dnes neuspokojí s akvizicemi jen na evropském trhu, ale zajíždí i do v zámoří, především do USA, případně do Jižní Ameriky. Stále větší význam získává internetový prodej – usnadňuje nákupy ze zahraničí, ale omezuje je spíše na finančně méně náročné položky. Internet zároveň seznamuje s pestrou nabídkou internetových aukcí a klasických aukčních síní, jejichž prezentace jsou na tak vysoké úrovni, že je možné bez většího rizika na dálku přistoupit k nákupu i bez osobní prohlídky věci. V tomto směru se trh stává vpravdě mezinárodním a zahraniční zákazník je vítán jak v kamenném obchodě, v aukční síni, tak i při nákupu přes internet.

Miroslav Macík, DÉCO Prostějov,

- 1) Přínosem Asociace starožitníků je odstraňování zbytečných překážek při prodeji, vývozu a dovozu starožitností, zastupování obchodníků ve vztahu k úřadům a legislativě a ochrana zákazníků před nepoctivostí překupníků. Veletrh Antique

je příležitostí pro setkávání, srovnávání a získávání zkušeností.

- 2) Před listopadem 1989 bylo sběratelství jednou z mála možností „legálního podnikání“. Tehdy a na počátku 90. let se prodal každý krám a vzhledem k nízkému kurzu koruny opouštělo republiku množství starožitností. Trh se profesionalizoval a nabízí lepší zboží pro poučenější českou klientelu, která klade důraz na kvalitu zpracování a dekorativnost, neobvyklost, prokázané autorství i původ. Zájem je i o předměty, u nichž je hodnota koncentrována v malých rozměrech. V regionech se sbírají lokální autoři a produkce místních řemeslníků a firem.
- 3) Náš trh je s evropským provázaný. Český zákazník však preferuje předměty české nebo středoevropské provenience. Podnikám na střední Moravě a obchoduji především s českými klienty a nabízím zboží z místních zdrojů.

Marek Mahler, Valentinum VII

- 1) Veletrhy Asociace starožitníků mají význam především kvůli možnosti porovnávání jednotlivých obchodníků v oblasti cen a nabídky. Je to největší akce svého druhu v České republice a pro obchodníky má i nezanedbatelný ekonomický efekt.
- 2) V posledních letech pozoruji u českých zákazníků odklon zájmu od užitého umění k umění výtvarnému. Důvod vidím v nedostatečné propagaci a vzdělávání v oblasti užitého umění, které je přitom na rozdíl od umění výtvarného mezinárodní.
- 3) Zahraniční zákazníci jsou pro nás významní, prodej je do značné míry závislý na cestovním ruchu. Importy ze zahraničí jsou rovněž důležité, rozšiřují sortiment a ovlivňují trh.

Daniela Žáková, Antique Újezd

- 1) Od Asociace i od veletrhů Antique si slibujeme zviditelnění a podporu trhu se starožitnostmi. Záštitu ve sporných případech a pomoc našim zákazníkům při hledání spolehlivých starožitníků a znalců.
- 2) Český trh se starožitnostmi je omezený hlavně na české zákazníky vzhledem k tomu, že většinou nabízí české umění, jež čeští zákazníci preferují. Moji klientelu tvoří z cca 80 procent Češi. I když se snažím nabízet i zboží zahraniční provenience, nesetkává se u zákazníků s takovým zájmem. Dříve převažovali zahraniční zákazníci, dnes je více domácích.
- 3) Snažím se importovat i starožitnosti ze zahraničí a doufám, že si k nim čeští zákazníci jednou najdou cestu.

INZERCE

EUROPEANARTS

S LÁSKOU K UMĚNÍ...

WWW.EUROPEANARTS.CZ

AUKČNÍ SÍŇ | GALERIE | PORADENSTVÍ

OBRAZ Z NÁRODNÍ GALERIE SE PRODAL ZA 130 MILIONŮ KORUN

Příběh jedné kytice

Nejdražším „českým“ dílem, které prošlo v posledních letech světovým trhem s uměním, bylo květinové zátiší od Jana Brueghela staršího, které se v létě v Londýně prodalo bezmála za 130 milionů korun. Přívlastek český zde nepoužíváme kvůli tomu, že malíř roku 1604 navštívil dvůr Rudolfa II., ale proto, že obraz byl až do loňského roku součástí stálé expozice pražské Národní galerie.

Obraz patří mezi nejrarejší Brueghelova květinová zátiší, potažmo mezi vůbec první příklady tohoto žánru. Jan Brueghel st. bývá dokonce uváděn jako jeho zakladatel či vynálezce. Dochovala se korespondence z jara a léta roku 1606, ve které svému patronovi, milánskému kardinálovi Federicu Borromeovi, popisuje práci na rozměrném květinovém zátiší. Zdůrazňuje, že každý květ je malován podle reálné předlohy, přičemž ne všechny květiny ve stejné době a kvůli některým exotičtějším druhům musel cestovat z Antverp do Bruselu. Na obrazu, předpokládá se, že jde o zátiší dochované dnes v milánské sbírce Ambrosiana, pracoval několik měsíců. „Vložil jsem do tohoto obrazu všechny své schopnosti. Nevěřím, že by kdy dřív bylo namalováno tolik vzácných a rozdílných květin a zpracováno s takovou pečlivostí. Bude na něj v zimě pěkný pohled,“ napsal malíř v dopise z konce srpna 1606.

Pražská kytice je tradičně datována do let 1607–08 a je považována za předlohu minimálně tří dalších autorských kopií. Jedna je v muzeu v Ženevě, druhá ve Fitzwilliamově muzeu v Cambridgeu a třetí, původně ze soukromé vídeňské sbírky Julie Kiena, byla před čtyřmi lety předmětem restituce a následně prošla aukcí Sotheby's v Londýně. Po anšlusu Rakouska byl Kien, který se snažil o vystěhování do Švýcarska, donucen obraz prodat a ten se ještě před vypuknutím války dostal do Berlína. Na konci 80. let jej zakoupilo Bavorsko a stal se součástí sbírek mnichovské Alte Pinakothek. V roce 2012, při přípravě velké brueghelovské výstavy, muzeum odhalilo původní provenienci díla a obraz vydalo sběratelovým potomkům. V prosinci téhož roku se pak v aukci prodal za 713 tisíc liber.

Osud pražského obrazu, známého též jako Rothschildova kytice, je podobný. Obraz se do Národní galerie, respektive do její předchůdkyně Státní sbírky starého umění, dostal na přelomu let 1938 a 1939 jako dar od Alphonse Rothschilda. Tehdejší praxí bylo, že stát výměnou za vývozní povolení požadoval dary vytipovaných uměleckých děl. Alphons Rothschild, kterému patřily Vítkovické železárny a zámek Šilheřovice ve Slezsku, v jehož inventáři z doby první světové války je obraz poprvé doložen, se po obsazení Vídně nacisty uchýlil do Velké Británie a snažil se svůj majetek převést do bezpečí.

Restituční zákony z 90. let ani zákon z roku 2000 o zmírnění některých majetkových křivd způsobených holocaustem se na darovaná či odkoupená díla původně nevztahovaly. Cestu k restituci Rothschildovy kytice otevřel až výrok Nejvyššího soudu z února 2012, který odmítl dovolání Národní galerie

proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1, jenž jí na podzim 2009 nařídil vydat potomkům původních majitelů dva obrazy, které galerie v roce 1939 rovněž získala výměnou za vývozní povolení. „Vynucení převodu dvou obrazů nebylo darováním za přiměřenou úplatu; za takovou úplatu nelze považovat vydání vývozního povolení ve vztahu k ostatním uměleckým předmětům. (...) je zřejmé, že celá transakce s díly byla vynucena tíživými okolnostmi a nebýt jich, neuskutečnila by se,“ konstatoval Nejvyšší soud.

Restituce ale ještě automaticky neznamenala souhlas s vývozem. Národní galerie v minulosti často nechávala vydávaná díla prohlásit za kulturní památky, aby zablokovala jejich vývoz mimo území republiky. Po výroku Nejvyššího soudu NG uznala restituční nároky v jiné obdobné kauze, která probíhala od roku 2008. Před podpisem dohody se však ukázalo, že jeden z vydávaných obrazů byl mezitím prohlášen za kulturní památku. Restituenti proto podali v létě 2014 žalobu, ve které se domáhali zrušení památkové ochrany obrazu. Soud jim dal za pravdu a konstatoval, že „nevidí důvod, proč by mimořádně závažné důvody pro zrušení prohlášení věci za kulturní památku nemohl představovat i zájem státu na realizaci plnohodnotného odškodnění obětí holokaustu.“ V reakci na výrok soudu ministerstvo kultury prohlášení obrazu za kulturní památku na podzim 2014 zrušilo a dalo souhlas k jeho vývozu.

Dědicové Alphonse Rothschilda své restituční nároky vznesli v létě 2012 a po prověření všech skutečností jim galerie obraz vydala v říjnu loňského roku. „Obraz znamená velkou ztrátu, byla to jediná kytice od Jana Brueghela st. dochovaná na území našeho státu, obraz nelze v našich sbírkách ničím nahradit. NG se pokoušela s majiteli jednat, jednání byla velmi korektní a vstřícná, ale vzhledem k tomu, že dědiců bylo více, rodina se rozhodla obraz rychle prodat. Ve hře byla i možnost, aby stát obraz vykoupil zpět, ale rodina se rozhodla uvedeným způsobem, což je její právo,“ konstatuje ředitel Sbírk starého umění NG Marius Winzeler.

Obraz byl titulním dílem večerní aukce starých mistrů společnosti Sotheby's, která se konala ve středu 6. července v Londýně. Prodej za 3,8 milionu liber je v jistém smyslu zklamáním (odhad počítal s cenou 3–5 milionů liber), přesto jde o nejvyšší cenu za Brueghelovo zátiší a celkově o druhou nejvyšší částku za jeho dílo prodávané v aukci. Včetně DPH stál obraz v přepočtu více než 127 milionů korun, což je zhruba polovina ročního příspěvku ministerstva kultury na činnost Národní galerie.

Jan Skřivánek

JAN BRUEGHEL ST.: KVĚTINOVÉ ZÁTIŠÍ (ze sbírky Alphonse Rothschilda), 1607–08, olej na dřevěné desce, 67 x 51 cm, cena: 3 845 000 GBP

Byla to jediná kytice od Jana Brueghela st. dochovaná na území našeho státu, obraz nelze v našich sbírkách ničím nahradit.

INZERCE

25 let asociace starožitníků

ANTIQUE

prodejní veletrh starožitností

Návštěvní hodiny – Opening hours:
24. – 26. 11. 2016 | 10:00 – 19:00
27. 11. 2016 | 10:00 – 17:00

www.asociace.com

Novoměstská radnice

24. – 27. 11. 2016

Karlovo náměstí 1/23
Praha 2

Vstupné – Entrance: 100,- Kč
Důchodci a studenti: 80,- Kč

PAMĚTNÍ MEDAILE

K 25. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ASOCIACE STAROŽITNÍKŮ

Autor: Akad. Soch. Vladimír Oppl

Stříbrná medaile

průměr 50 mm
Ag 999/1000
váha 41 g
Náklad 50 ks
Cena včetně etue **1 800 Kč**

Měděná medaile

průměr 50 mm
váha 49 g
Náklad 200 ks
Cena včetně etue **500 Kč**

Prodej po předchozí domluvě:
Sekretariát Asociace starožitníků, Valentinská 7, Praha 1, Tel.: 222 322 580, info@asociace.com

LIMITOVANÁ EDICE

RUDOLFINSKÁ AKADEMIE NABÍZÍ UNIKÁTNÍ VZDĚLÁVACÍ KURZY

Nejen pro budoucí starožitníky

Původním posláním Rudolfské akademie bylo umožnit vzdělání lidem provozujícím obchody se starožitnostmi a přispět k profesionalizaci tohoto oboru. Po roce 1990 Asociace starožitníků založila Rudolfskou akademii jako alternativu odborného studia v oboru. Postupem času se ale tato instituce stala uznávaným studijním místem, které vyhledávají znalci umění, sběratelé i laikové se zálibou ve starožitnostech. Potvrzuje to Simona Šustková, viceprezidentka Asociace starožitníků, která u zrodu Rudolfské akademie na začátku devadesátých let byla. „Byla to doba, kdy se začal obchod se starožitnostmi probouzet. Dnes už je trh se starožitnostmi stabilizovaný, ale v minulém režimu živil na okraji zájmu pod podnikem Klenoty,“ vzpomíná Simona Šustková. „Na akademii se vyučovaly stěžejní předměty jako dějiny umění a jednotlivé okruhy z dějin užitého umění a dále také okruhy z otázek sběratelství, znalectví, památkové péče, restaurování a podobně. Já sama jsem absolvovala první cyklus školy.“ Postupem času se ale podle Šustkové skladba posluchačů kvalitativně měnila od obchodníků se starožitnostmi k těm, kteří mají starožitnosti jako koníček.

„Vzhledem k tomu se snažíme každý rok aktualizovat skladbu přednášek a tím reagovat na podněty od samotných posluchačů a přizpůsobovat je trendům a poptávce. Posluchači tak vyslechnou i přednášky od odborníků z praxe na vysoce specializovaná témata jako například porcelán, sklo, keramika, drahé kovy, nábytek či puncovníctví,“ dodává Šustková.

„Pro atraktivnost přednášek se snažíme dělat maximum, například tím, že umožňujeme návštěvu výtvarných ateliérů a odborných dílen a také pořádáme odborné exkurze v Praze i mimo Prahu (Kutná Hora, Litoměřice). Navíc jsou naše přednášky zaměřeny tak, abychom co nejvíce obsáhli charakter praktických problémů,“ doplňuje Eugenie Dokoupilová, ředitelka Rudolfské akademie.

Složení posluchačů Rudolfské akademie je velmi pestré, od absolventů středních škol s různým profesním zaměřením po absolventy vysokých škol. Významnou skupinou jsou soukromí sběratelé, často z řad právníků nebo lékařů, pro které je studium zajímavým zpestřením a umožňuje jim lépe pečovat o své sbírky. Početnou skupinu tvoří také studenti, kteří si při studiu vysoké školy doplňují své znalosti potřebné pro budoucí uplatnění v praxi.

„Občas se do studia zapisou i lidé ze zahraničí. Vzpomínám si například na dámu z Japonska, která pracovala jako asistentka generálního ředitele japonské firmy,“ říká Simona Šustková. Zájem o studium má přitom vzestupnou tendenci, v průměru se do něj ročně hlásí kolem 70 zájemců. „Je to pro nás důkaz, že zájem o umění se u nás již zažil a roste počet lidí, kteří mu chtějí rozumět. Pokud se člověk stane sběratelem, znalosti v oboru jsou pro něj nutností i koníčkem,“ dodává Šustková. ■ **Kateřina Jurigová**

Z VÝUKY GEMOLOGIE, foto: Asociace starožitníků

MĚLI BYSTE VĚDĚT

- Studium na Rudolfské akademii trvá dva roky (rekvalifikační studium).
- Akreditace od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.
- Přednášky trvají od září do června a konají se v centru Prahy.
- Stěžejními předměty jsou dějiny umění, dějiny užitého umění, znalectví (sklo, porcelán, šperky, zbraně, nábytek, textilie, malba, grafika atd.), sběratelství, marketing a management.
- Součástí studia jsou odborné exkurze v Praze i mimo Prahu.
- 1. ročník je ukončen individuální zkouškou z dějin umění, 2. ročník je zakončen komisionální zkouškou ze 70 otázek a obhajobou závěrečné písemné práce.

Více informací na www.asociace.com

Anketa mezi absolventy Rudolfské akademie

Čtveřice absolventů jsme se zeptali, co je ke studiu Rudolfské akademie přivedlo, v čem spatřují její hlavní přínos a jak jim studium pomohlo v jejich práci.

Pavla Kalousová
autorka publikace *Kuchyně a stolničení na šlechtických sídlech*

Ke studiu akademie mě přivedla touha po hlubším poznání dějin umění jako celku. Učební plán má široký záběr, přednášející jsou profesionálové ve svém oboru. Získala jsem to, co jsem potřebovala. Všem za to velmi děkuji. Po absolvování studia jsem se badatelsky věnovala tématu kuchyně a stolničení na šlechtických sídlech od renesance do poloviny 20. století v Čechách a na Moravě. Navštěvovala jsem zámecké interiéry, depozitáře, archivy či zajímavé osobnosti. Výsledkem byla nejen badatelská práce, ale především kniha, kterou jsem na toto téma zpracovala. Byla to nádherná práce. Kniha obsahuje přes 600 fotografií ze zákulisí kuchyní a jídelen české a moravské aristokracie. Nechybí zde ani nádobí a náčiní, které se k přípravě pokrmů a stolování šlechty používaly (více o knize najdete na www.zamecke-kuchyne.eu).

Jan Beneš
majitel Galerie u sv. Jakuba, Hradec Králové

Zájem o výtvarné umění se u nás prolíná generacemi, a tak jsem měl celkem dobrý vědomostní základ pro tuto oblast. Od roku 1994 jsem pořádal výstavy pro spřátelené výtvarníky a od roku 2006 jsem galerijní činnosti zahájil na plný úvazek. Po etablování galerie se na mne stále více známých, ale i klientů začalo obracet se žádostmi o rady i v oblasti starožitností. To mě vedlo k tomu, že jsem měl potřebu rozšířit si celkové znalosti i v dalších oborech. Hlavní přínos pro mne spočívá v tom, že jsem nabyl dalších vědomostí i v jiných odvětvích, jako jsou porcelán či sklo, a naučil se posuzovat výtvarné umění v kontextech daných etap vývoje společnosti. A protože se domnívám, že nikdy nejsem dostatečně vzdělán, navštěvuji i nadále vybrané přednášky Rudolfské akademie.

František Malata
autor zajímavé závěrečné práce
Čínské lahvičky na šňupací tabák

Měl jsem to velké štěstí, že jsem mohl svou pracovní činnost na ekonomicko-průmyslových a komerčních rozvojových

projektech realizovat prakticky po celém světě. A jako milovníka historie a umění mě setkávání s cizími kulturami a uměním adekvátně poznamenalo. Jsem přesvědčen, že počin Asociace starožitníků – založit u nás specializované vzdělávání v oblasti historie umění a starožitností, tedy Rudolfskou akademii – je třeba vysoce ocenit. Nepochybně přispívá k zásadnímu obohacení všech, kteří se touto cestou dali nebo se na ni chystají. A v mém případě její absolvování významně pomáhá získanými teoretickými poznatky a informacemi českých odborníků k doplnění těch praktických, získaných za více než padesát let mé pracovní činnosti.

Jindřich Karásek
spolumajitel Castle Stracov, Stračov

Ke studiu na Rudolfské akademii jsem se přihlásil, abych si doplnil znalosti z oborů, které jsem do té doby znal jen zběžně. Největším přínosem studia pro mě byly získané informace a kontakty na znalce, sběratele a milovníky starožitností, se kterými jsem ve škole studoval nebo se tam s nimi seznámil. Velkou předností této školy jsou přednášející – odborníci z různých oborů, kteří znají teorii i praxi.

INZERCE

Roční vstup na ART+
s 25% slevou

~~1990 Kč~~
1490 Kč

Objednávejte na www.artplus.cz
Při objednávce uvádějte kód nabídky: 1bdbc5c4
Nabídka platí do 31. 12. 2016

www.artplus.cz

Stále výhodní staří mistři a 19. století

Díla starých mistrů se na českých aukcích objevují jen ojediněle a většinou jsou draženy v cenovém pásmu od sta tisíc do jednoho milionu korun. O cenových rekordech v tomto segmentu příliš často neslycháme, mimo jiné i proto, že ty nejlepší práce již dávno visí ve veřejných muzejních sbírkách. V letošním roce jsme nicméně byli svědky rozprodeje části sbírky předního evropského odborníka na barokní malířství, zejména na dílo Jan Kupezkého, v Itálii usazeného českého historika umění Eduarda Šafaříka.

Dražba tří desítek děl z jeho sbírky, která byla součástí lednové aukce společnosti Adolf Loos Apartment and Gallery, byla připravována ještě za jeho života a profesor Šafařík ke všem nabízeným dílům napsal katalogová hesla. Sám se jí však již nedožil, zemřel o půl roku dříve ve věku 87 let. Jádrem kolekce bylo pět obrazů Jana Kupezkého a desítky grafik Bernharda Vogela vytvořených podle Kupezkého obrazů. Nejvýznamnějším nabízeným kusem byla *Alegorie sluchu*, která se prodala v novém autorském rekordu za 3,3 mi-

lionu korun. Obraz podle Šafaříka vznikl před rokem 1710 na objednávku hraběte Gustava Adolpha von Gotter (Kupezkého portrét jeho matky Ludmily Magdaleny von Gotter je jednou z chloub Národní galerie) a má jít o kryptoportrét malířovy manželky Susanny. Původně byl součástí čtyřdílného cyklu věnovaného jednotlivým smyslům (hmat a zrak byly pojednány v jediném obraze), který známe z dílenských kopií, jenž se však s výjimkou tohoto obrazu nedochoval. Kupezkého *Autoportrét*, který Šafařík považoval za srovnatelný s vlastními podobiznami Rembrandta a vybral jej na obálku soupisu malířova díla, do svých sbírek za 1,7 milionu korun získala Slovenská národní galerie. Pezinok, kde se malíř roku 1667 v českoobratrské rodině narodil, se dnes nachází na Slovensku.

Eduard Šafařík byl největší autoritou na Kupezkého dílo a v pravém slova smyslu znalcem. Hodí se tedy ocitovat z jeho katalogového textu, který lze číst jako svého druhu krédo: „Mé názory jsou velmi minimalistické, ale do určité míry platné. Jenom dlouhým pozorováním

JAN KUPEZKY:
ALEGORIE SLUCHU,
před 1710, olej na
plátně, 92,5 × 75 cm,
cena: 3 307 500 Kč,
Adolf Loos Apartment
and Gallery 31. 1. 2016

vytříbíme náš vkus, který zprvu nemůže být oceňován a vážen. Jen málo jednotlivců má absolutní citlivost pro kvalitu, vhodné, krásné či jedinečné. Pokud se zde vybrat jediný obraz, který vás zaujal, nepřemýšlejte příliš o důvodech, vraťte se domů, přijďte druhý den zpět a objevíte něco, co jste předtím neviděli. Myslím si, že tato cesta může být správná.

Uvažovat o umělci nevede nikam. Ale spoň nikoliv v této první fázi. (...) Hlavní způsob, jak poznat obrazy, je vidění.“

Umění 19. století v posledních letech zaznamenalo poměrně výrazný růst, kdy se obrazy vybraných autorů dostaly mezi milionové položky. Přesto však stále výrazně zaostávají za cenami klasické moderny. Pomineme-li práce Alfonse Muchy, Jakuba Schikanedera a Jana Preislera z doby kolem roku 1900, je nejdražším dílem českého 19. století obraz *Křesťan a Magdalena* od Vojtěcha Hynaise, který se před čtyřmi lety na aukci Galerie Kodl prodal za 5,4 milionu korun. Rok starý rekord Václava Brožíka má hodnotu necelé 4 miliony korun. Jen pro srovnání: nad tuto částku byly podle údajů ART+ vydraženy již čtyři desítky prací Emila Filly. Nejdražším letos draženým dílem v této kategorii je obraz Vlaho Bukovace, chorvatského malíře, který studoval v Paříži a od roku 1903 učil na pražské akademii. Obraz *Dívka se závojem a růžemi* z konce 80. let se na dubnové aukci Galerie Art Praha prodal za 3,72 milionu korun. ■ Jan Skřivánek

Nejdražší starožitnosti prvního pololetí

V první polovině letošního roku nabídly aukční síně v oblasti starožitností nebývalé množství vynikajících a někdy zcela ojedinělých artefaktů. Není proto divu, že v mnoha případech došlo k prodeji za rekordní částky a s nebývalými nárůsty. Celkem šest položek se prodalo za více než milion korun. Ke koupi deseti nejdražších děl by případný zájemce potřeboval 13,7 milionu korun. V pomyslné první desítce se nejčastěji objevuje jméno aukční síně Arthouse Hejtmánek, která se na ní podílela hned šesti svými prodeji z úspěšné červnové aukce. Jí patří také nový cenový rekord pro starožitnost prodanou na českém trhu.

Dosáhla na něj osmanská šavle ze 17. století vydražená za částku přesahující 4,2 milionu korun. Její vyvolávací cena byla přitom přibližně čtvrtinová. Překonal tak deset let staré maximum komody podle návrhu Otto Prutschera, která se v roce 2006 u Dorothea prodala za částku 2,04 milionu, a dokonce i čínského, bohatě vyřezávaného nosorožčího rohu, který byl před dvěma lety Galeríí Arcimboldo vydražen za 3,35 milionu korun (čínské

1 JOSIP PLEČNIK:
KŘESLO PREZIDENTA MASARYKA, 1923–25,
dřevo, koženka,
99 × 66 × 64 cm,
cena: 1 310 000 Kč,
Sýpka 28. 2. 2016

2 OSMANSKÁ ŠAVLE
1. pol. 17. stol.,
zlacené stříbro, jadeit,
tyrkysy, délka 97 cm
(včetně pochvy),
cena: 4 216 000 Kč,
Arthouse Hejtmánek
2. 6. 2016

starožitnosti na českém trhu obecně dosahují vyšších cen než díla evropského či blízkovýchodního původu).

V kategorii nábytku se nejdražší prodala kubistická skříňka podle návrhu Josefa Chochola, která se na aukci Arthouse Hejtmánek vyšplhala z vyvolávací ceny 198 tisíc až na konečných 1,4 milionu korun. Obdobně si na únorové aukci společnosti Sýpka vedlo i Plečnikovo křeslo, které ze 180 tisíc vystoupalo až

na 1,3 milionu korun. Vysokou cenu vysvětluje hlavně výjimečná provenience. Podle dobových fotografií i inventárního čísla jde o jedno ze tří křesel, které Josip Plečnik navrhl pro pracovní prezidenta Masaryka. V 70. letech se prezidentská kancelář rozhodla křesla prodat. Dvě z nich po 80 Kč za kus koupil státní podnik Klenoty, o osudu třetího se až do letoška nic nevědělo. Správe Pražského hradu se po roce 1989 podařilo dvě z křesel získat zpátky, jedno před deseti lety dokonce na aukci Sýpky. V květnu 2006 zde vystoupalo ze 115 na 200 tisíc korun. I nyní měl Hrad o křeslo zájem, byl však připraven zaplatit maximálně čtvrt milionu, což se záhy ukázalo jako příliš nízká cena.

Nejdražším předmětem v oblasti skla se staly párové historizující vázy Gallé z poloviny 80. let 19. století, které se z vyvolávací ceny 434 tisíc u Arthouse Hejtmánek dostaly až na téměř 1,25 milionu korun. Podle databáze ART+ jde vůbec o nejdražší starožitnost v kategorii skla a keramiky prodanou v aukci na domácím trhu. S velkým odstupem pak následovala mléčná váza ceněná

sklárný Loetz Witwe podle návrhu Josefa Hoffmanna, která byla vydražena stejnou aukční síní za 136 tisíc korun. Tradičně velký zájem byl o habánskou keramiku. Slánka, hluboký talíř a džbán s vikem se na aukci Arthouse Hejtmánek prodaly za ceny od 174 do 310 tisíc korun.

Z hodin patřily k nejdražším cestovní astronomické hodiny z konce 16. století prodané u Galerie Ustar za vyvolávací cenu 960 tisíc korun a stejně staré kapesní sluneční hodiny Marcuse Purmana, které nabídl Arthouse Hejtmánek s vyvolávací cenou 273 tisíc korun. Tu sběratelé vyhnali až na 595 tisíc. Na stejné úrovni skončily stolní hodiny v podobě slona s tajnou skříňkou uvnitř těla zvířete, vynikající práce vídeňského zlatníka Karla Bendera, dražené Galeríí Ustar. Nejzajímavějším artefaktem z kategorie varia bylo vrcholné středověké bronzové aquamanile německé provenience ve formě lva, které nabídl Arthouse Hejtmánek. Takový předmět se na českém trhu objevil vůbec poprvé. Sběratelé toho náležitě využili a dražili ho až do výše 868 tisíc korun. ■ Tereza Koucká

INZERCE

25 LET GALERIE SÝPKA • UMĚNÍ PROVĚŘENÉ ČTVRTSTOLETÍM
AUKČNÍ DŮM SÝPKA • NABÍZÍME VÁM VYBRANOU KVALITU

Praha
Tržiště 3, 110 00
10–17 (18) hod

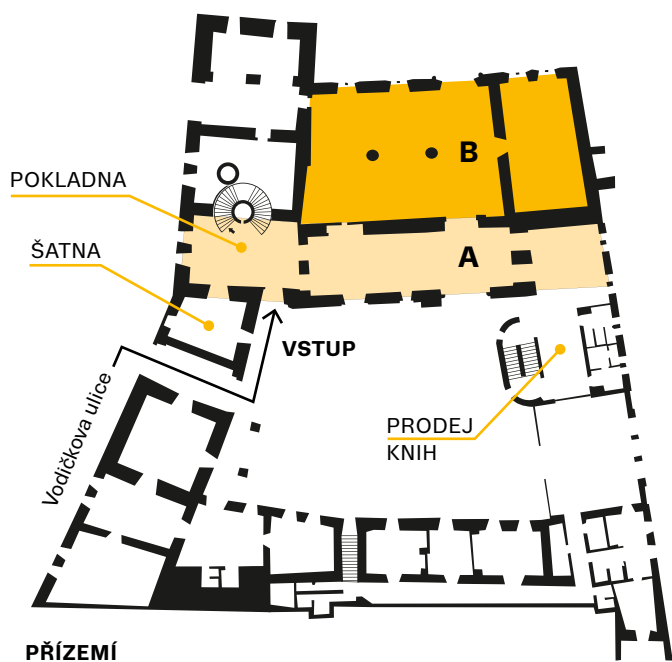
Brno
Údolní 70, 602 00
9–17 hod

www.sypka.cz
aukce@sypka.cz
mob. 608 958 322

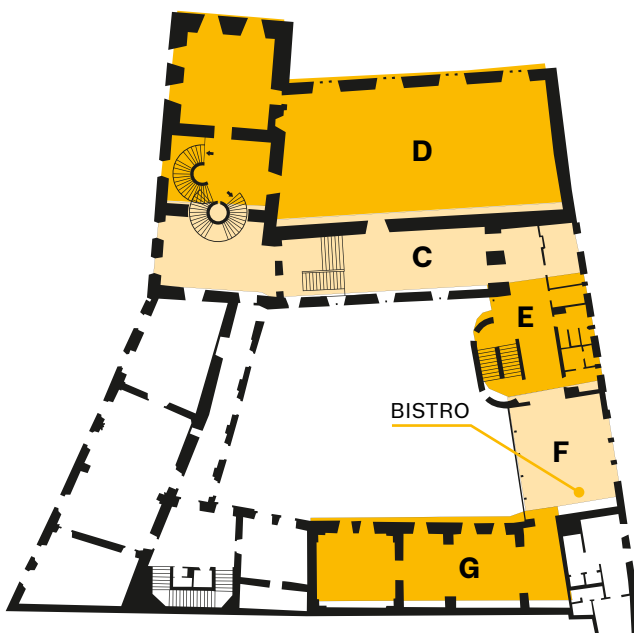

38. VELETRH STAROŽITNOSTÍ ANTIQUE

Novoměstská radnice

PŘÍZEMÍ

PRVNÍ PATRO

PŘÍZEMÍ

Sál A

1. CASTLE STRACOV
Jindřich Karásek
Stračov 1, 503 14 Stračov
tel.: +420 731 578 029
e-mail: Castle-Stracov@email.cz

2. RUSKO-ČESKÝ NUMISMATICKÝ DŮM LARIONOVA
Kirill Larionov
Štěpánská 622/36, 110 00 Praha 1
tel.: +420 608 879 397
www.rusky-numis.cz

3. ANTIQUES STRNAD
Ing. Petr Strnad
tel.: +420 607 554 102
e-mail: p_strnad@centrum.cz

4. DR. JIŘÍ HOŘAVA
tel.: +420 602 270 447

5. STAROŽITNOSTI U UHELNÉHO TRHU
Michal Kopal
Skořepka 8, 110 00 Praha 1
tel.: +420 224 234 696, +420 224 238 599
e-mail: michael.kopal@seznam.cz

6. VICTORIA ANTIQUES
Ilja Bouberele
Štěpánská 43, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 231 764, +420 603 871 419
e-mail: ilbou@email.cz

7. GALERIE SEPPUKU
Ing. Vít Polák
Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
Pasáž Světozor – 1. patro
tel.: +420 728 050 957
e-mail: info@seppuku.cz
www.seppuku.cz

8. ONDŘEJ PETRÍK
tel.: +420 739 265 466
e-mail: ondpetr1@gmail.com
www.petrlik.tumblr.com

9. SKLO V ALFĚ
Martina Kunovská
Alfa pasáž, Poštovská 8c, 602 00 Brno
tel.: +420 732 106 878, +420 604 310 100
e-mail: sklovalfe@centrum.cz
www.facebook.com/sklo.alfa

Sál B

10. STAROŽITNOSTI – GALERIE USTAR
Pavel a Zdeněk Urbanovi
Rytířská 532/9, 110 00 Praha 1
tel.: +420 603 871 364
e-mail: pavelurban@ustar.cz
Denisova 21, 779 00 Olomouc
tel.: +420 585 220 809
e-mail: zdenekurban@ustar.cz
www.ustar.cz

11. ALMA ANTIQUE
Ing. Simona Šustková
Valentinská 7, 110 00 Praha 1
tel.: +420 224 813 991, +420 222 320 207
e-mail: alma.antique@seznam.cz

VALENTINUM VII. AUKČNÍ DŮM
Ing. Marek Mahler
Valentinská 7, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 327 625
www.valentinum.cz

12. ZLÍNSKÉ STAROŽITNOSTI
Luděk Prokeš
Svatopluka Čecha 316, 760 01 Zlín
tel.: +420 577 433 126, +420 602 523 115
e-mail: antiques@seznam.cz
www.starozitnosti-zlin.cz

13. STAROŽITNOSTI RYCHVALD
Marcel Chrobák
U Džungle 1151, 735 32 Rychvald
tel.: +420 602 796 422
www.antik-starozitnosti.cz

14. STAROŽITNOSTI RYBÁČEK
Ing. Zdeněk Rybáček
Poděbrady II., tel.: +420 603 466 788
e-mail: rybacek@r-antik.cz
www.r-antik.cz

15. ANTIK BRNO
Petr Illner
tel.: +420 603 502 020
e-mail: brno@antikbrno.cz
www.antikbrno.cz

16. RESTAURÁČSKÉ ATELIÉRY BÁRTA
Tomáš Bárta
Žižkova 312, 508 01 Hořovice
v Podkrkonoší
tel.: +420 493 623 547, +420 604 218 200
e-mail: atelierybarta@seznam.cz

17. STAROŽITNOSTI SRNEC
Michaela Kolibačová
Československá 19, 702 00 Ostrava 1
tel.: +420 596 113 537, +420 604 487 914

18. AAA – ANTIKIVITY
ART AUKCE
Vinohradská 38, 120 00 Praha 2
(budova Obchodní akademie)
tel.: +420 224 323 218, +420 224 322 418
e-mail: info@aukcniidum.cz
Jilová 2, 639 00 Brno 1, tel.:
+420 543 213 482, fax: +420 543 330 362
Československá 19, 702 00 Ostrava,
tel.: +420 596 124 205, +420 596 127 199
www.aukcniidum.cz

PRVNÍ PATRO

Sál C

19. ANTIK MAISELOVA
Ing. Petr Kysela
Maiselova 15, 110 00 Praha 1 – Josefov
tel.: +420 773 503 502
e-mail: maiselova@antik-diamond.com
www.antik-diamond.com

20. ANTIK NÁBYTEK JELÍNEK
Jaroslav Jelínek
Jateční 41, 170 00 Praha 7
tel.: +420 736 486 610, +420 736 777 888
e-mail: info@antik-shop.cz
www.antik-shop.cz

STAROŽITNOSTI POD KINSKOU
Michal Krupička
Náměstí Kinských 7, 150 00 Praha 5
tel.: +420 257 311 245
e-mail: podkinskou@antique-shop.cz
starozitnosti@starozitnosti.cz
www.antique-shop.cz
www.starozitnosti.cz

21. STAROŽITNOSTI MICHAL JANKOVSKÝ
Žatecká 14, 110 00 Praha 1
tel.: +420 224 812 909, +420 724 251 272
e-mail: 7michal@centrum.cz
www.czechantiques.cz

22. ANTIK LIBEREC
Ing. Josef Strnad
Železná 2, 460 01 Liberec
tel.: +420 602 410 661
e-mail: antikliberec@centrum.cz

STAROŽITNOSTI MIROSLAV LOUPÝ
Dolení 32, 514 01 Jilemnice
tel.: +420 602 148 782
e-mail: starozitnosti@tiscali.cz
www.home.tiscali.cz/loupystarozitnosti

23. ANTIUM AURUM
Ing. Pavel Kroužek
Sádkova 219/1, 186 00 Praha 8
tel.: +420 222 317 702
e-mail: info@antiumaurum.cz
www.antiumaurum.cz

Sál D

24. STAROŽITNOSTI U OBEČNÍHO DOMU
Josef Salmon
U Obecního domu 2, 110 00 Praha 1
tel.: +420 723 833 921, +420 224 810 120

25. MUZEUM KOUZLO STARÝCH ČASŮ
Zdeňka Plchová
Valdštejnská 150/4, 118 00 Praha 1
tel.: +420 723 960 308
e-mail: kouzlostarychcasu@gmail.com
www.kouzlostarychcasu.com

26. STAROŽITNOSTI – ANTIQUE
Ing. Zbyněk Slezáček
Maiselova 4, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 327 845, +420 603 272 226
e-mail: starozitnosti.antique@email.cz

27. CINOLTER ANTIQUES
Martin Cinolter
Maiselova 9, 110 00 Praha 1
tel.: +420 602 317 667, +420 222 319 816,
+420 776 666 777
e-mail: mcinolter@antiquesprague.cz
www.antiquesprague.cz

28. ANTIK U PAPOUŠKA
Michal Gratol
Kotlářská 1, 602 00 Brno,
Minská 5, 616 00 Brno
tel.: +420 604 587 460
e-mail: antik@upapouska.cz
www.mujustarozitnik.cz

29. DÉCO DR. MIROSLAV MACÍK
Palečková 4, 796 01 Prostějov
tel.: +420 582 330 012, +420 608 734 875
e-mail: deco@quick.cz,
mir.macik@gmail.com
www.antiquedeco.cz

ANTIK – JH
Jiří Hejtmánek
Slezská 114, 130 00 Praha 3
tel.: +420 608 809 051
e-mail: antik-jh@centrum.cz
www.obrazram.cz

30. STAROŽITNOSTI
PETR RADOŠTA
Nám. E. Beneše 1495,
272 00 Kladno
tel.: +420 602 336 040
e-mail: empir007@seznam.cz

31. EUROPEAN ARTS INVESTMENTS
Senovážné náměstí 8,
110 00 Praha 1
tel.: +420 233 342 293
e-mail: info@europeanarts.cz
www.europeanarts.cz

32. AUREA NUMISMATIKA A. S.
Korunní 73, 130 00 Praha 3
tel.: +420 224 251 094, +420 604 273 741
e-mail: aukce@aurea.cz
www.aurea.cz

33. ANTIKIVITY PRAHA
MUDr. Pavel Pochop
Vyšehradská 2, 128 00 Praha 2
tel.: +420 608 031 011, +420 777 228 062
e-mail: ppocho@antikvity.cz
www.antikvity.cz

34. ANTIK ALENA LANGEROVÁ
Křížovnická 12, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 313 528, +420 602 299 127
e-mail: info@antikambra.eu
www.antikambra.eu

35. INTERANTIK DR. PŠENSKÝ
Pod Pekárnami 3,
190 00 Praha 9
tel./fax: +420 283 893 334
tel.: +420 604 477 771

36. ANTIK SMÍCHOV
Alice Bardoňová
Nádražní 94, 150 00 Praha 5
tel.: +420 604 373 433, +420 603 969 501
e-mail: alice.bardonova@antikslichov.cz
www.antikslichov.cz

37. ANTIK Z. SLÁMA
Zdeněk Sláma
Dominikánská 7, 301 12 Plzeň
tel./fax: +420 377 223 399
tel.: +420 605 247 545
e-mail: info@antik-slama.cz
www.antik-slama.cz

38. ANTIK MIGNON
Jiří Benc
hotel Salvátor, Vřídelská 128/39, 360 01
Karlovy Vary, tel.: +420 602 440 095

39. STAROŽITNOSTI – ANTIQUE BRNO
Dr. Robert Řihánek
Rooseveltova 10, 602 00 Brno
tel.: +420 603 418 545
e-mail: starozitnosti.antique.brno@seznam.cz

40. PRAŽSKÉ STAROŽITNOSTI
ZDENĚK UHLÍŘ
Mikulandská 8, 110 00 Praha 1
tel.: +420 224 930 572
www.starozitnosti-uhlir.cz

41. GALERIE MAROLD
Jiří Židlický
Rytířská 6, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 873 218, +420 774 511 533
e-mail: galerie@marold.cz
www.marold.cz

42. ANTIK MUCHA
Ing. Petr Mucha
Liliová 12, 110 00 Praha 1
tel.: +420 222 221 523,
+420 602 316 285
e-mail: antique.mucha@seznam.cz
www.antiquemucha.eu

43. CENTURIES ANTIQUE
Hana Rechová
Údolní 29, 602 00 Brno
tel.: +420 605 260 033
e-mail: antik-jh@centrum.cz
www.centuries.cz

44. ESTAROŽITNOSTI.CZ
Dmitry Shutov, Dan Vedral
Slavíkova 1611/5, 120 00 Praha 2
tel.: +420 222 210 609, +420 775 565 456
e-mail: aukce@estaroazitnosti.cz
www.estaroazitnosti.cz

Sál E

45. GALERIE KAROLINE
Zuzana Hrnčířiková
Pod Děkanou 4, 140 00 Praha 4
tel./fax: +420 724 092 768
e-mail: info@ekaroline.cz
www.ekaroline.cz

46. ANTIK GALERIE CLASSIC
Kamila Lyachová
tel.: +420 604 486 087, +420 737 984 181

Sál F

47. ANTIK MARIE A FRANTIŠEK KUREŠ
tel.: +420 607 424 131 (CZ),
+420 607 424 141 (EN)
e-mail: info@antik-kures.cz
www.antik-kures.cz

48. STAROŽITNOSTI APOLLON

Martin Sahula
Pohořelec 14, 110 00 Praha 1
tel.: +420 777 100 898
e-mail: sahula.martin@post.cz
www.antiqua-apollo.cz
www.antikpraha.cz/antiqua-apollo

49. INFORMAČNÍ STÁNEK AS
Asociace starožitníků, z. s.

Sál G

50. MARTIN SKŘIVÁNEK
tel.: +420 603 478 873

51. ANTIKVARIÁT BRETSCHNEIDER
Bělehradská 3 (ve dvoře), 140 00 Praha 4
tel.: +420 608 472 162
e-mail: info@antikvariatsbretschnneider.cz
www.antikvariatsbretschnneider.cz

52. STAROŽITNOSTI J. + I. BRÁZDOVI
Sad 5. května 472, 471 54 Cvikov
tel.: +420 487 752 521, +420 736 762 929
e-mail: antik.brazdovi@seznam.cz

53. GALERIE KIRKÉ
RNDr. Petr Mazna
Nad Pískovnou 20, 140 00 Praha 4
tel.: +420 604 823 863
e-mail: petr.mazna@primitivniumeni.cz
www.primitivniumeni.cz

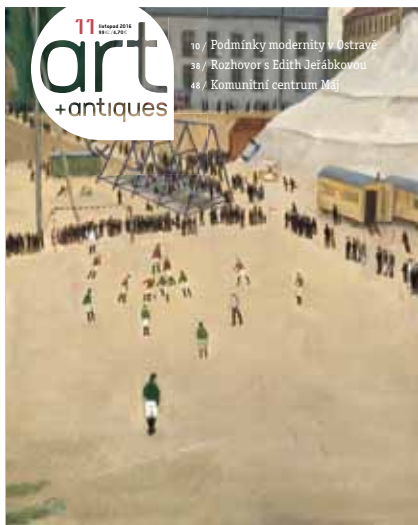
54. ANTIKVA V PODZÁMČÍ
Ladislav Kotek
Na Kopečku 196,
250 01 Brandýs nad Labem
tel.: +420 326 904 759,
+420 606 953 851

55. J.M.F. ANTIK
Jakub Farkaš
Polská 58, 120 00 Praha 2
tel.: +420 776 667 744
www.jmfantik.cz

56. RESTAURÁTORSTVÍ ROTO
Lukáš Rosiňák
Školní 22/1, 147 00 Praha 4
tel.: +420 725 318 858
e-mail: info@restauratorstvi-rotoc.
www.restauratorstvi-rotoc.cz

57. FINE ANTIQUES PRAGUE
Carmen Andre
Dušní 924/2, 110 00 Praha 1
tel.: +420 277 000 228, +420 778 536 400
e-mail: office@fineantiquesprague.com
www.fineantiquesprague.com

INZERCE

art+antiques

měsíčník o umění, architektuře,
designu a starožitnostech

artcasopis.cz